

275

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 marca 2011 r.

w związku z 20. rocznicą powstania Grupy Wyszehradzkiej

W dniu 15 lutego 1991 r. na zamku Wyszehrad na Węgrzech prezydent Václav Havel, prezydent Lech Wałęsa oraz premier József Antall złożyli podpisy pod „Deklaracją o współpracy Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej, Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Węgierskiej w dążeniu do integracji europejskiej”.

Taki był początek Grupy Wyszehradzkiej, dziecka Jesieni Ludów Europy Środkowej 1989 r., inicjatywy, której ideę wysunął prezydent Václav Havel w swoim wystąpieniu w Sejmie RP w styczniu 1990 r. Grupa państw wychodzących z komunistycznego systemu społecznego i gospodarczego oraz uwalniających się z dominacji politycznej ZSRR, w czasie, gdy trwał jeszcze Układ Warszawski i Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, zadeklarowała wspólnotę nowych celów i dróg ich osiągnięcia.

Uznano wówczas, że należy nie tylko dokonać likwidacji społecznych, gospodarczych i duchowych przejawów systemu totalitarnego, budować państwo prawa i nowoczesną gospodarkę rynkową, ale także doprowadzić do — jak czytamy w deklaracji — pełnego włączenia państw Grupy „w europejski system polityczno-gospodarczy oraz system bezpieczeństwa i prawodawstwa”.

Dziś, po 20 latach od podpisania deklaracji, można z satysfakcją stwierdzić, że odzyskującym wówczas swoją suwerenność państwom Grupy udało się zasadnicze, uzgodnione cele w ogromnej mierze osiągnąć, a w wielu przypadkach uzyskać więcej, niż przewidywali to jej „ojcowie założyciele”.

Państwa Grupy Wyszehradzkiej:

- do 2004 r. wszystkie weszły do struktur euroatlantyckich, odzyskując w ten sposób odebrane im po drugiej wojnie światowej obywatelstwo Europy,
- zawierając w 1992 r. Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu, stworzyły instrument, który służy dalej reintegracji starego kontynentu, obecnie Bałkanom Zachodnim oraz Republice Mołdowy,
- w 2000 r. powołały do życia jedyną instytucję — Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, który wspiera integrację wewnętrzną Grupy w obszarach kultury, nauki i oświaty, a także współpracę ze społeczeństwami Ukrainy, Białorusi, Kaukazu Południowego oraz Bałkanów Zachodnich (program „Visegrad+”),

— w maju 2004 r. niecałe dwa tygodnie po przystąpieniu do Unii Europejskiej, uzgodniły nowe cele, obszary i mechanizmy pogłębionej współpracy.

Rok 2011, w którym Radzie Unii przewodniczą kolejno Węgry oraz Polska, jest symbolicznym ukoronowaniem 20-letniej historii Grupy.

Państwa Grupy Wyszehradzkiej rozwinęły także współpracę w wymiarze parlamentarnym: w czerwcu 1991 r. w Krakowie odbyło się pierwsze spotkanie wyszehradzkie z udziałem najwyższych przedstawicieli polskiego Senatu oraz parlamentarzystów Czechosłowacji i Węgier; od 1998 r. realizowana jest współpraca na poziomie komisji parlamentarnych, a od 2006 r. regularnie spotykają się przewodniczący parlamentów Grupy, którzy w kwietniu 2007 r. uzgodnili zasady instytucjonalizacji współpracy na poziomie parlamentarnym.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej wysoko oceniając śmiałość i dalekowzroczność inicjatywy wyszehradzkiej oraz dorobek Grupy pragnie wyrazić wdzięczność zarówno jej twórcom, jak i tym wszystkim, którzy swoją aktywnością społeczno-polityczną przez ostatnie 20 lat wypełniali treścią idee deklaracji z dnia 15 lutego 1991 r.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej zwraca jednocześnie uwagę na nowe perspektywy podejmowania stojących przed Europą Środkową wyzwań, takich jak bezpieczeństwo energetyczne czy też współpraca wojskowa, co wymagać będzie od partnerów Grupy Wyszehradzkiej zarówno wspólnego strategicznego myślenia o przyszłości, jak też systematycznego konsultowania bieżących polityk.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, mając świadomość potencjału politycznego, jaki tworzy zgodne współdziałanie naszych krajów, oraz doceniając wartość dobrego sąsiedztwa, a także wspólnotę historycznego i duchowego dziedzictwa tej części Europy, zachęca parlamenty, rządy, samorządy terytorialne i organizacje społeczne naszych państw do dalszych zabiegów o utrzymanie jak najlepszych relacji wewnątrz Grupy, szerszego finansowania, rozwijania form i skali współpracy, twórczego współdziałania w otaczającym Grupę środowisku międzynarodowym oraz otwierania swojej aktywności na potrzeby sąsiadów dążących do celów, które kiedyś połączyły nasze narody.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *B. Borusewicz*